

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

13 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്ര ചിഹ്നം ഇല്ലാത്ത ചോദ്യം നം. 5380

21-03-2025 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

കേരളത്തിൽ നിന്നുള്ള ഹജ്ജ് തീർത്ഥാടകർ

ചോദ്യം		ഉത്തരം	
ശ്രീ എൻ. എ. നെല്ലിക്കുന്ന്		ശ്രീ വി. അബ്ദുറഹിമാൻ (നൂനപക്ഷക്ഷേമം, കായികം, വെഫ്, ഹജ് തീർത്ഥാടന വകുപ്പ് മന്ത്രി)	
(എ)	കേരളത്തിൽ നിന്ന് ഇത്തവണ സർക്കാരിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിലും സ്വകാര്യ ഗ്രൂപ്പുകളിലും ഹജ്ജിന് പോകുന്നവർ എത്രവീതമാണെന്ന് വ്യക്തമാക്കാമോ;	(എ)	കേരളത്തിൽ നിന്ന് ഇത്തവണ ഹജ്ജിന് പോകുന്നതിനായി സർക്കാർ ക്വാട്ടയിൽ തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടവരുടെ എണ്ണം 15591 ആണ്. സംസ്ഥാന ഹജ്ജ് കമ്മിറ്റി മുഖാന്തരമല്ലാത്തതിനാൽ സ്വകാര്യ ഗ്രൂപ്പിൽ പോകുന്നവരുടെ എണ്ണം വ്യക്തമല്ല.
(ബി)	സ്വകാര്യ ഗ്രൂപ്പുകളിൽ പോകുന്ന ഹജ്ജ് തീർത്ഥാടകർക്കും സർക്കാരിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ പോകുന്ന ഹജ്ജ് തീർത്ഥാടകർക്കും പ്രയാസങ്ങൾ ഉണ്ടായാൽ സർക്കാർ ഏതെല്ലാം രീതിയിലാണ് ഇടപെടാറുള്ളതെന്ന് വ്യക്തമാക്കാമോ;	(ബി)	കേന്ദ്രസർക്കാരിന് കീഴിലുള്ള ഹജ്ജ് മിഷനാണ് സൗദിയിലെ ഹജ്ജുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങൾ കോ-ഓർഡിനേറ്റ് ചെയ്യുന്നത്. ഹജ്ജ് കമ്മിറ്റിയ്ക്ക് കീഴിൽ പോകുന്ന ഹാജിമാരെ സഹായിക്കുന്നതിന് ഓരോ 150 ഹാജിയ്ക്ക് വീതം ഒരു സ്റ്റേറ്റ് ഹജ്ജ് ഇൻസ്പെക്ടറെ വോളന്റിയറായി സൗദിയിലേയ്ക്ക് അയയ്ക്കുന്നുണ്ട്. സ്റ്റേറ്റ് ഹജ്ജ് ഇൻസ്പെക്ടർമാർക്ക് സംസ്ഥാന ഹജ്ജ് കമ്മിറ്റിയുടെ നേതൃത്വത്തിലും, കേന്ദ്ര ഹജ്ജ് കമ്മിറ്റിയുടെ നേതൃത്വത്തിലും സമഗ്രമായ പരിശീലനം നൽകി വരുന്നുണ്ട്. ഹജ്ജ് കമ്മിറ്റിയ്ക്ക് കീഴിൽ പോകുന്ന ഹാജിമാരുടെ യാത്ര മുതൽ തിരിച്ചു വരുന്നതുവരെ വിവിധ കാര്യങ്ങളിൽ സഹായിച്ചുകൊണ്ട് അവരുടെ കൂടെ സ്റ്റേറ്റ് ഇൻസ്പെക്ടർമാർ ഉണ്ടായിരിക്കും. കൂടാതെ അവശ്യ മെഡിക്കൽ സംവിധാനങ്ങളും ഒരുക്കുന്നുണ്ട്. സ്വകാര്യ ഗ്രൂപ്പുകളിൽ പോകുന്ന ഹജ്ജ് തീർത്ഥാടകരുടെ കാര്യങ്ങൾ സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ പരിധിയിൽ വരുന്നതല്ല.
(സി)	കേരളത്തിൽ എത്ര ഹജ്ജ് എംബാർക്കേഷൻ പോയിന്റുകൾ ഉണ്ടെന്നും അവിടങ്ങളിൽ ഹജ്ജ് തീർത്ഥാടകരിൽ നിന്ന് ഈടാക്കുന്ന വിമാനക്കൂലി എത്രവീതമാണെന്നും വ്യക്തമാക്കാമോ; വിമാനക്കൂലിയിൽ അസമത്വമുണ്ടെങ്കിൽ അവസാനിപ്പിക്കാൻ സർക്കാർ ഇടപെട്ടിട്ടുണ്ടോ; വിശദാംശം നൽകാമോ; ഈ അസമത്വത്തിനുള്ള കാരണമെന്താണെന്ന് വ്യക്തമാക്കാമോ?	(സി)	കേരളത്തിൽ 3 ഹജ്ജ് എംബാർക്കേഷൻ പോയിന്റുകളാണ് ഉള്ളത്. ഈ എംബാർക്കേഷൻ പോയിന്റുകളിൽ നിന്നും ഈടാക്കുന്ന വിമാനക്കൂലിയുടെ കണക്കുകൾ കൃത്യമായി ലഭ്യമായിട്ടില്ല. അസമത്വമുണ്ടെന്ന് ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. 2025-ലെ സീസണിൽ കാലിക്കറ്റ് എംബാർക്കേഷൻ പോയിന്റിൽ നിന്നും മറ്റു

എംബാർക്കേഷൻ പോയിന്റുകളെ അപേക്ഷിച്ച് 40,000/-ത്തോളം രൂപ അധികമായി എയർ ഇന്ത്യ ക്വട്ടേഷൻ നൽകിയിട്ടുണ്ടെന്ന് അനുഭോഗികമായി അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. കാലിക്കറ്റ് എംബാർക്കേഷൻ പോയിന്റിൽ നിന്നും ഉയർന്ന വിമാനക്കൂലി ഈടാക്കാനുള്ള എയർ ഇന്ത്യ എക്സ്പ്രസ്സിന്റെ നീക്കം ന്യായരഹിതമായതിനാൽ ആയത് കുറയ്ക്കണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ട് കേന്ദ്ര വ്യോമയാന മന്ത്രിയ്ക്കും , കേന്ദ്ര ന്യൂനപക്ഷകാര്യ മന്ത്രിയ്ക്കും 31/12/2024-ൽ കത്ത് നൽകിയിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ, എയർ ഫെയർ കുറയ്ക്കണമെന്നാവശ്യപ്പെട്ട് എയർ ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ് -ന്റെ ചെയർമാന് വകുപ്പ് സെക്രട്ടറി 10/01/2025-നും, കത്ത് നൽകിയിട്ടുണ്ട്. പകർപ്പുകൾ അനുബന്ധമായി ചേർക്കുന്നു.

കേന്ദ്ര ന്യൂനപക്ഷ കാര്യ മന്ത്രിയുടെ 06/03/2025 -തീയതിയിലെ കേരള സന്ദർശന വേളയിൽ വിമാനക്കൂലി കുറയ്ക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ നടപടി ത്വരിതപ്പെടുത്തണമെന്ന് നേരിട്ട് കണ്ടും ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

വിമാനം ടെൻഡർ വിളിക്കുന്നതിലെ വ്യത്യാസങ്ങൾ നിരക്കിൽ പ്രതിഫലിക്കും. കോഴിക്കോട് വിമാനത്താവളത്തിൽ വലിയ വിമാനങ്ങൾ ഇറങ്ങാൻ അനുമതി ലഭിക്കാത്തതിനാൽ കൂടുതൽ കമ്പനികൾ ടെൻഡറിൽ പങ്കെടുത്തിട്ടില്ല. ഇത് നിരക്ക് വർദ്ധിക്കാൻ കാരണമാകും എന്നാണ് കേന്ദ്ര സർക്കാരിൽ നിന്നും കിട്ടിയിട്ടുള്ള വിശദീകരണം.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

14
17/12/25
V. ABDURAHIMAN
MINISTER FOR MINORITY WELFARE, SPORTS
WAQF & HAJ PILGRIMAGE-RAILWAYS
POSTS & TELEGRAPHS
GOVERNMENT OF KERALA

THIRUVANANTHAPURAM-695 001

31/12/2024
Date.....

Respected Shri. Rammohan Naidu Kinjarapu Ji,

I hope this letter finds you well.

This is to bring to your kind attention regarding the airfares being finalized for Haj Pilgrimage in Kerala. Kerala have been allotted 3 embarkation points for Haj 2025, viz. Calicut International Airport, Kannur International Airport and Cochin International Airport. It is learnt that, the bidding for the above three embarkation point Air fares have been completed and is on the process of finalization. For your kind attention and understanding, the bid rates arrived for the 3 embarkation points are as detailed.

- i) Calicut International Airport - 1,25,000 (Air India Express)
- ii) Kannur International Airport - 87,000 (Air India Express)
- iii) Cochin International Airport - 86,000 (Saudi Airlines)

The exorbitant rates arrived at the tender for Calicut Embarkation point has become a grave concern to the State. The bids of AIR INDIA EXPRESS for Calicut embarkation point is too high when compared with Kannur. And in Cochin Saudi Airlines has quoted a nominal rate.

A total of 15,203 persons have been selected for Haj travel from Kerala for 2025. The embarkation wise pilgrim count is as detailed;

- i) Calicut International Airport - 5755 nos.
- ii) Kannur International Airport - 4026 nos.
- iii) Cochin International Airport - 5422 nos.

6/1/25

(1-2)

Date.....

Hence, it is clear that, 1/3 of the total Haj pilgrims who have chosen Calicut Airport as their embarkation point would have to bear an amount almost double that of other embarkation points. Also it may be noted that, AIR INDIA EXPRESS bids for Kannur Embarkation point seems nominal when compared with Calicut.

In Kerala, the Haj applicants who have opted the State Haj services for travel, are the common people and most of them are not in a good financial condition. Therefore the fares now arrived are not an affordable choice for those who have opted Calicut. This situation would create much hardships to the pilgrims from Kerala. However the State Government and the State Haj committee are positively anticipating a reduction on the airfares of AIR INDIA EXPRESS for Calicut Embarkation point.

Since the matter is of grave concern, I would request you to have your personal intervention in the matter and to find a feasible solution so that the Haj pilgrimage would be an affordable one in 2025.

With Warm Regards and Greetings,

Yours Faithfully,

V. Abdurahiman

To,

Shri. Rammohan Naidu Kinjarapu
Hon'ble Union Minister of Civil Aviation, Govt. of India.
Rajiv Gandhi Bhawan Block B, Jorbagh Safdarjung Airport Area,
New Delhi - 110003

(2-2)

Date..... 31/12/2024

Respected Sri.Kiren Rijiju Ji,

I hope this letter finds you well.

This is with regard to the airfares arrived at the tender for this Haj season. As you know, the Haj 2025 preparations have started and are ongoing. It is learnt that, the bids of the air fares for the three embarkation points in Kerala are being finalized. And as known from the sources, the tender rates arrived for the 3 embarkation points are as detailed.

- i) Calicut International Airport - 1,25,000 (Air India Express)
- ii) Kannur International Airport - 87,000 (Air India Express)
- iii) Cochin International Airport - 86,000 (Saudi Airlines)

The exorbitant rates arrived at the Calicut Embarkation point has become a grave concern to the State. A total of 15,203 persons have been selected for Haj 2025 from Kerala. The embarkation wise pilgrim count is as detailed;

- i) Calicut International Airport - 5755 nos.
- ii) Kannur International Airport - 4026 nos.
- iii) Cochin International Airport - 5422 nos.

Hence, it is clear that, 1/3 of the total Haj pilgrims who have chosen Calicut as their embarkation point, would have to bear an amount almost double that of other embarkation points. Also it may be noted that, AIR INDIA EXPRESS bids for Kannur Embarkation seems nominal when compared with Calicut.

(1-2)

Date.....

In Kerala, the Haj applicants who have opted the State Haj services for travel, are the common people and most of them are not in a good financial condition. Therefore the fares now arrived are not an affordable choice for those who have opted Calicut Embarkation point. Also they can't opt out the Calicut Embarkation point considering the convenience and the facilities available at Haj house and the newly built Women's dormitory of the State Haj Committee, which is situated near to the Calicut International Airport.

This situation would create much hardship to the pilgrims from Kerala. However the State Government and the State Haj committee are positively anticipating a reduction on the Air fares for Calicut Embarkation point. Since the matter is of grave concern, I would request you to have your personal intervention in the matter and to find a feasible solution so that the Haj pilgrimage would be an affordable one in 2025.

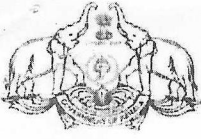
With Warm Regards and Gretings,

Yours Faithfully,

V. Abdurahiman

To,

Sri. Kiren Rijju
Hon'ble Union Minister of Minority Affairs.
11th Floor, Pandit Deendayal Antyodaya Bhawan,
CGO Complex, Lodhi Road, New Delhi-110003

APM MOHAMMED HANISH IAS

PRINCIPAL SECRETARY TO GOVERNMENT
INDUSTRIES, REV. (WAQF), SPORTS, YOUTH AFFAIRS & MINORITY WELFARE DEPARTMENTS
GOVERNMENT SECRETARIAT, THIRUVANANTHAPURAM

**INVEST
KERALA**
GLOBAL SUMMIT
FEB 21-22, 2025 | KOCHI

10/01/2025.

No.MW2/1/2025-GAD

To

Shri.N.Chandrasekharan
Chairman, Air India Ltd,
Block-4, Vatika One on One,
Sector-16, NH-48, Industrial Estate,
Gurugram HR-122007.

Sir,

Sub: Minority Welfare Department- Government of Kerala- Request to Rationalize Hajj Fares at Calicut International Airport at par with the fares at Kannur Airport Charged approximately ₹40,000 more those departing from Kannur-Reg

Ref: Letter No.H2-594/2024/KSHC dated 31/12/2024 from the District Collector & Executive Officer, Kerala State Haj Committee.

Kind attention is invited to the captioned subject. State Government is taking various steps for the smooth conduct of the upcoming Haj Pilgrimage, 2025. Meantime, several complaints and grievances have been received from the pilgrims on the inordinate fares quoted by AIR INDIA EXPRESS at Calicut International Airport for Haj,2025. The pilgrims are put to distress, as the flight charge quoted at Calicut Airport is approximately ₹40,000 more than those departing from Kannur International Airport.This disparity is causing undue hardship and financial burden on the pilgrims traveling from Calicut.

Majority of the applicants have opted Calicut as the embarkation point, considering convenience and facilities available at Haj House of the State Haj Committee, which is situated near to the Calicut International Airport. The tender rates arrived for the 3 embarkation points & embarkation wise pilgrim Count are as detailed below.

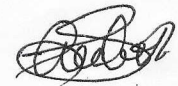
- 1) Calicut International Airport-1,25,000(Air India Express)-5755 nos.
- 2) Kannur International Airport-87,000(Air India Express) -4026 nos.
- 3) Cochin International Airport-86,000(Saudi Airlines) -5422 nos.

While comparing with the tender bid rates arrived for Cochin Airports which is 86,000/-passenger each, quoted by Saudi Airlines, the figures arrived for Calicut is approximately more than ₹40,000. This is exorbitant and unbearable for pilgrims and also causes many hardships for those who opted Calicut International Airport as their Embarkation point.

In the circumstance, I would like to draw your personal attention to the issue, as the same is critical for the State and would solicit your kind intervention in the matter to consider for a reduction in the Air fares for AIR INDIA EXPRESS at Calicut International Airport for Haj, 2025.

Yours Faithfully,

A P M MOHAMMED HANISH

അപ്രതീകാത്മകമായി